

включає рівні неповної, базової і повної вищої педагогічної освіти, які складають цільову і значеннєву єдність, концептуальні ідеї якої такі: а) розвиток творчої особистості майбутнього педагога, а не уніфікований тип фахівця; б) особистісно орієнтований підхід до змісту освіти, що визначає процеси гуманізації освітньо-професійної підготовки фахівця; в) культурологічний підхід до побудови змісту освіти з метою її фундаменталізації; г) поєднання інваріантних та варіативних компонентів; д) різноманітність інформаційних технологій.

Отже, система ступеневої вищої педагогічної освіти є підґрунтям освітньо-професійної самореалізації майбутнього фахівця і можливим варіантом його науково-методичного, інтелектуального супроводу шляхом організації освітнього процесу у ВНЗ. Тому ступенева система, яка стає неперервним процесом перетворення студента у фахівця, вимагає неперервного удосконалювання науково-методичної майстерності викладачів вищої школи, а система підвищення їхньої науково-методичної, педагогічної майстерності розглядається як вища професійна цінність.

Список використаних джерел

1. Концепція нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczya.html>.
2. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. – К.: Знання, 2005. – 327 с.
3. Горовая В. В. Теоретические основы подготовки специалиста в условиях многоуровневого педагогического образования: автореф. дисс. на соискание науч. степени д-ра пед. наук: спец. 13.00.04 «Теория и методика профессионального образования» / В. В. Горовая. – СПб, 1995. – 44 с.

УДК. 373.3.016:51(043.2)

КУЦАК Є.С.
ЛІБА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Використання ефективних методик навчання учнів, які б враховували їхні пізнавальні особливості й навчальні можливості є актуальним питанням сьогоденності початкової освіти.

Сучасні першокласники є яскравими представниками так званого цифрового покоління. Активне використання інформаційних технологій негативно вплинуло на пізнавальні процеси нинішніх учнів. У зв'язку з цим методика навчання має спрямовуватись одночасно на розвиток і корекцію в учнів когнітивних процесів.

Практика останніх років підтвердила, що ефективність навчання є високою, якщо її складники – навчальні завдання – послідовно реалізують всі етапи навчального пізнання: активізацію актуального навчального досвіду учнів; мотивування до введення нового знання чи способу дії; створення й розв'язування проблемної ситуації, відкриття орієнтувальної основи дії (ООД); формування поняття, уміння або навички у виконанні певного способу дії.

Вперше у вітчизняному підручнику зміст навчання математики було розгорнуто за логікою досягнення компетентнісного результату: система завдань до кожної теми розв'язується за рівнями засвоєння змісту навчання й охоплює всі етапи формування поняття або способу дії [1].

Викласти сповна всю систему навчальних завдань у підручнику для Нової української школи не видається можливим тому розроблені авторські комплекти «європейського формату», що поєднують в собі функції підручника й зошита з друкованою основою [2].

Для досягнення високої ефективності вироблення в учнів умінь і навичок у цих навчально-методичних комплектах реалізовано систему навчальних завдань, побудовану із дотримання вимог до формування розумових дій, запропонованих Л. Фрідманом. Автором виділено основні вимоги до процесу формування розумових дій, виконання яких забезпечує високу ефективність формування навичок та умінь [3, с. 93].

Реалізація кожної з вимог Л. Фрідмана, у навчальних зошитах, здійснюється шляхом використання певних дидактичних засобів:

1. *Повнота орієнтовної основи дії (ООД)*. У технології особистісно-орієнтованого навчання особливе значення надається суб'єктному досвіду життєдіяльності, набутому дитиною до школи в конкретних умовах сім'ї, соціокультурного оточення, в процесі сприймання та розуміння нею світу людей та речей і забезпечується шляхом використання учнями опори у вигляді пам'ятки або невеличкого опорного конспекту.

2. *Розгорненість дії під час її первинної демонстрації та на перших етапах засвоєння* подається за допомогою розгорнутих схем розв'язування, які регламентують виконання всіх кроків дії.

3. *Поелементне засвоєння складної дії* здійснюються у процесі опрацювання всіх операцій, що становлять нову дію.

4. *Усвідомленість і повноцінність навичок і умінь* досягається шляхом коментування учнями виконуваної дії навіть на тих етапах, коли вміння або навичка вже сформовані.

5. *Розтягнутість процесу формування умінь і навичок* досягається за рахунок відпрацювання заздалегідь операцій – складників дії, яка формуватиметься у подальшому.

6. *Поетапне відпрацювання кожного уміння або навички* здійснюється на основі теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна й передбачає виконання завдань на: мотивування учнів до введення нової дії; організація діяльності на виокремлення ООД шляхом розв'язування проблемної ситуації або подання її в готовому вигляді; відпрацювання нової дії у різних формах: матеріальній, у матеріалізованій, у формі голосного мовлення, зовнішнього мовлення про себе й у внутрішньому плані.

Під час розробки системи завдань, варто врахувати такі аспекти: форма подання завдання повинна відповідати формі виконуваної дії; на перших етапах засвоєння дітям пропонуються неоднотипні завдання; за мірою скорочення дії і її

автоматизації можна пропонувати однотипні завдання для збільшення швидкості розв'язування.

Оволодіння математичними навичками та уміннями здійснюється в процесі навчання за правильної організації діяльності вчителя та учня.

Формування умінь і навичок є складний і тривалий процес. Психологами (передусім П. Гальперінім та його науковою школою) доведено, що від того, як організований процес формування розумових дій залежать і тривалість формування умінь і навичок, і результати цього формування: міцність, гнучкість, узагальненість, усвідомленість умінь і навичок.

Реалізація наведених вище дидактико-методичних засад побудови системи навчальних завдань здійснена в затверджених МОН України підручниках математики та навчальних зошитах для 1–4 класів авторами С. Скворцовою та О. Онопрієнко. Практика навчання молодших школярів за цим комплектом свідчить про те, що урок математики є улюбленим у більшості дітей, інтерес до предмета підкріплений досить високими навчальними результатами.

Список використаних джерел

1. Скворцова С. О. Математика: підруч. для 1 кл. закл. загал. серед. Освіти: У 4 ч. / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – С. 93 – 96.
2. Скворцова С. О. Математика 1 клас. Навчальний зошит: У 4 ч. / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – С. 23 – 25
3. Фридман Л. М. Психолого-педагогические основы обучения математике в школе. /Л. М. Фридман – М.: Просвещение, 1983. – 160с.

УДК 373.3.016:81-052

КУЦІН Е.К.
Мукачівський державний університет, Україна

МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ ЯК ОСНОВА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ КУЛЬТУРИ

*Мова формує думку дитини, керує нею,
веде дитину шляхом розвитку загальної культури.
Мову можна усякими засобами розвивати,
робити ясною, чепурною, щирою, бо вона –
творче знаряддя, за допомогою якого виховується
думка, серце, слово правди й краси.*

Софія Русова

Художньо-мовленнева та мовленнево-творча діяльність є запорукою формування розвитку мовлення особистості, основою становлення особистісної культури, самовизначення учня як частини спільноти.

Мовленнева творча діяльність – індивідуальний процес, тобто у кожної дитини свій темп, свій особистий творчий шлях, особистий рівень мовленнєвого розвитку і тому таку творчу діяльність краще проводити на індивідуальних заняттях.

Універсальною формою виховного і творчого компонентів постає театралізована діяльність, тому з одного боку, це форма відображення виконавчої діяльності, а з іншого – творчий процес сюжетоскладання.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>